

Heb je weleens gehoord van [Federico Garcia Lorca](#). **Federico del Sagrado Corazón de Jesús García Lorca**. Freek heilig hart van Jezus, ik verzin het niet. Een zondagskind, geboren 1898 op een landgoed in de buurt van Granada. Zijn moeder zag in hem een concertpianist maar hij vond zichzelf niet goed genoeg en tot haar verdriet werd hij dichter. Als twintigjarige debuteerde hij en sloot op de universiteit in Madrid vriendschap met de filmer Luis Bunuel en de schilder Salvador Dali. Ze gingen de wereld veranderen, de ingeslapen Spaanse burgers wakker schudden.

Federico ontdekt de flamenco in de grotwoningen van Sacromonte. Nu een toeristenparadijs waar schreeuwerige reclames en opdringerige portiers de nieuwsgierige toerist naar binnen lokken. Toen dé vogelaar buurt van Granada. En onderaan in de pikorde stonden de zigeuners, de gitano, die de flamenco dansten in de bars die in de rotsen waren uitgehouwen en op de gitaar hun opruiende muziek speelden. [Moment voor de gitarist]

Federico was gebiologeerd door de passie en de ongeremdheid. Hij zwoor te vechten tegen het conservatieve establishment die deze eerloze muziek en de erotische dansen wilden verbieden. Verbieden? Ausradieren wilden ze de Flamenco! Federico schreef de gedichtenbundel *Romancero Gitano* als een in de rotsen uitgehouwen altaarstuk om Andalusië te eren; Een boek waarin het verborgen Andalusië trilt en beeft. Het Andalusië dat er niet mag zijn: de zigeuners, de verdreven Joden, de smokkelaars, de naakte kinderen. En hij werd er beroemd mee. Van Rio de Janeiro tot Spanish Harlem in New York City reisde Federico de wereld rond en werd een gevierd dichter en toneelschrijver. En samen met Luis en Salvador reisde hij Spanje rond met een boodschap van moderniteit en van verweer tegen het opkomend fascisme. Conservatief Spanje haatte hem.

[Mario Castelnuovo-Tedesco](#) was ook Spanjaard. Maar van afkomst. Spaanse Joden, gevlucht voor de inquisitie. Geboren in Florence in 1895. Hij zette wel door aan de piano en werd een internationaal vermaard concertpianist en componist. En raakte in de ban van de flamencogitaar toen hij [Andrés Segovia](#) hoorde spelen. [Moment voor de gitarist]

Mario was **niet** in politiek geïnteresseerd. De politiek helaas wel in hem. In 1938 werd zijn muziek officieel verboden door het fascistische regime in Rome. Verbannen van radio en concertzaal. Net op tijd, krap voor het uitbreken van de 2e wereldoorlog, wist hij Amerika te bereiken. Hij ging wonen in Hollywood en vond werk als filmcomponist. De heimwee naar Europa is hij nooit te boven gekomen. In 1951 schreef hij *Romancero Gitano* op de tekst van Lorca. Met een bloedend hart want terug naar Europa durfde hij niet.

Met Federico liep het nog slechter af. Juli 1936 breekt de Spaanse burgeroorlog uit. Op 18 augustus wordt de burgemeester van Granada, Federico's zwager, vermoord door de fascisten. Federico maakt zich uit de voeten maar het is te laat. Hij wordt opgepakt, de volgende dag standrechtelijk gefusilleerd en op een geheime plaats begraven. Dat graf is ondanks grote inspanningen door zijn vele bewonderaars nooit gevonden.

Twee slachtoffers van het fascisme, geëerd in een imposant muziekstuk dat zindert als de flamenco in de zon van Andalusië, van de bergen van de Sierra Nevada tot de monding van de Guadalquivir [*gwadal kiebir*]

[Eventueel kun je deze algemene inleiding laten volgen door inleidingen per muziekstuk naar eigen inzicht]

De kleine ballade van de 3 rivieren bakent de wereld van deze gedichten af; *Andalucia*, van de bergen van de *Sierra Nevada* tot de monding van de *Guadalquivir*. Een kosmos waarin de hele wereld met volle passie wordt beleefd onder de zinderende Andalusische zon

1. Klein ballade van de drie rivieren

De gitaar, het instrument van de weemoed die huilt. Snaren als zwaarden der wrake die niet gesmoord kunnen worden.

2. De gitaar

De dolk die in het hart dringt zoals de ploegschaar in de droge grond. En steekt de ravijnen in de brand.

3. Dolk

De processie eert de donkere Christus, de anjer van Spanje. En alle vreemde figuren die met de processie door de stad trekken.

4. De processie

Het is niet erg om dood te gaan. Als de tijd daar is. Maar begraaf me met mijn gitaar. Tussen de oranjebomen en de munt, op een windwijzer.

5. Memento

De dans van Carmen, door de straten van Sevilla. Op haar hoofd een gele slang. Meisjes, doe de gordijnen dicht!

6. Dans

De *castagnet*, klankrijke kever die verdrinkt in je triller van hard hout.

7. Castagnet